

תורת הסוד – חלק ב'

אתמול ראינו את השינוי שחל בדורות אחרונים ביחס ללימוד פנימיות התורה. אלא שעל כל פנים צריכים הדברים להיות בצורה של יישוב הדעת ומחויבות גמורה(!) לכל קוץ ותג של דבר הלכה. וכלשון הזהב של הש"ך: "ואף על פי שדברים אלו (חלק הנגלה שבתורה) דבר קטן קראו אותן חכמים, שהרי אמרו "דבר גדול מעשה מרכבה דבר קטן הוויות דאביי ורבא" אף על פי כן ראויין הן להקדימן שהם מיישבים דעתו של אדם תחלה".

נראה מדברי רבינו הרמח"ל להבין מעט מעניין מהות חכמת הפנימיות ותכלית הלימוד בה דברים המובאים במקומות שונים בכתביו:

תכלית ראשונה: ידיעת הבורא

זו לשון רמח"ל מובא בשערי רמח"ל (על פי מהדורת הרב פרידלנדר) בסוף "מאמר ויכוח":

כתיב "אל יתהלל חכם בחכמתו ואל יתהלל וגו' כי אם בזאת יתהלל המתהלל השכל וידוע אותי" (ירמיהו ט' ב'). מכאן ראינו שהחכמה שהקדוש ברוך הוא בוחר בה היא להשכיל ולדעת בו יתברך מה שאפשר לדעת ולא אמר השכל וידוע את מצוותי (או) את דברי שאז יה מורה שְׂדֵי לדעת המצוות, וסדר עשייתן בכל פרטיהם. אלא השכל וידוע אותי" אם כן הוא רוצה דווקא שיתעסקו בני האדם לדעת את תפארת גדולתו. וכל שאר חכמה נאמר בה "אל יתהלל חכם בחכמתו"

הרמח"ל רואה בהשכלה ככל האפשר בענייני אלוקות מטרה לעצמה. הוא עוד לא מסביר את ההיגיון שבדבר, אך הוא סומך את זה על הפסוק "בזאת יתהלל המתהלל השכל וידוע אותי" שמשמע שזה דבר הראוי להתהלל בו. לאחר מכן הרמח"ל שולל את האפשרות שחכמה זו של התבוננות בחקירה אלוקית, זה באמצעות התבוננות על פי דרכי הפילוסופיה. ואומר שברור שהדרך להגיע לזה על ידי לימוד החלקים המתאימים בתורה העוסקים בדבר זה, היינו חלק הסוד שבתורה.

בהמשך אומר הרמח"ל:

"...והיינו כי כמו שהקב"ה אינו פונה בייחוד אלא לישראל, כך ישראל אין להם להיות פונים אלא להקב"ה. וזהו "אני לדודי ודודי לי" "אני לדודי ועלי תשוקתו" ולהיות כל מעשיהם על דרך זה. והוא ענין "בכל דרכיך דעהו" ואף שגם הפסוק יש לפרש אותו שְׂדֵי להיות מכוון לשם שמים, דהיינו שיאכל כדי שיחיה ויעבוד את השם, וכן על דרך זה. אין זה עיקרו! אבל להיות כל המעשים ממש דברי קדושה..."

בעצם מה שהרמח"ל אומר פה זה שהקשר ביננו לבין הקב"ה הוא קשר של אהבה, וכדי להיות קשור באמת לקדוש ברוך הוא בכל פרט בחיים עלינו לדעת ולהבין כיצד כל כללות החיים - הן הפרטיים של כל יהודי, הן הציבוריים של כלל ישראל והן של כל האנושות וההוויה כולה - קשורה באלוקות. ואז נוכל לחוות את האלוקות בכל תחום מתחומי החיים, ולחיות בחוויה של דבקות גמורה להשם יתברך בכל פינה מחיינו. וממשיך הרמח"ל:

"על כן, עיקר מה שצריך האדם להיות משכיל, הוא ענין קדושתו יתברך המתפשטת בעולם, שישראל נתקדשו בה, מה ענין קדושה הזאת, ומה הם דרכיה, ואיך מתפשטת, ואיך מזדמנים לקראתה להתקדש בה כראוי. וממי שיראה זה, יראה באמת איך כל הבריאה כולה לא נבראת אלא בשביל זה"

אם כן נסכם את התכלית הראשונה בלימוד הפנימיות: ביסוס הקשר ביננו לבין הקדוש ברוך הוא באמצעות הבנה והעמקה בדרכי התגלותו בעולם, שמתוכה נולדת יכולת להיות קשור לקדוש ברוך הוא ולראות אותו ואת הנהגתו בכל פרט ופרט בכל מישורי החיים.

מחר נראה מטרות נוספות ללימוד פנימיות התורה.